

Izaha vsak četrtok
in velja s poštino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na doma
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnštvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Določniki katol. tis-
kovnega društva do-
livajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokoptal se ne vra-
žajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrtice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldna.

Štev. 5.

V Mariboru, dne 30. januarja 1902.

Tečaj XXXVI.

Pomagajte vinogradnikom!

Biti poslanec pete kurije na Spodnjem Štajerskem in pisati gospodarsko-politične članke, ki bi se z veseljem čitali pri vseh spodnještajerskih posestnikih, to dvoje se nam zdi jako težavna stvar. Če govoriš ali pišeš, naj bi se kaj storilo, da se zviša cena žitu, potem murski, dravski in še nekateri drugi poljanci veselo z glavo prikimavajo, češ, tako je prav. A samo oglej se in za hrbtom ti stoje s hudim obrazom različni planinci, ki si morajo žito kupovati, ti pa pretijo z roko, češ, da boš nam tiho! In če se potegujemo, naj se les podraži, so planinci veselih obrazov, poljanci pa se kisko drže ter pravijo, da je les že itak predrag. In tako je cela vrsta reči, o katerih je na Spodnjem Štajerskem težko zavzeti tako stališče, da bi bilo vsem prav.

Nekaj pa je, za kar smo menda vsi Spodnještajerci navdušeni, to so naši vinogradi. Tem preti sedaj velika nevarnost po trtni uši. Kmalu ne bo kraja, kjer bi ne bilo te golazni. Za vinograde bi nam bilo vsem Štajercem žal, planincem in poljancem. Zato gotovo tudi nihče ne more zameriti, ako se vsi naši poslanci toplo potegujejo za vinogradništvo na Spodnjem Štajerskem. Gospod poslanec R o b i č je v proračunskem odseku med drugim poljedelskega ministra opozarjal tudi na različne zahteve in potrebe spodnještajerskih vinogradnikov. Posebno velike važnosti pa je, kar je dosegel po večletnem naporu in trudu g. poslanec Ž i č k a r glede brezobrestnih posojil. Prej je smela država

samo toliko podpore dati vinogradnikom, kolikor je je dala dežela. Ker pa so dežele skope, posebno pa še štajerska dežela nasproti Slovencem, zato bi se slovenskim vinogradnikom ne moglo nikdar pomagati do sape. No, sedaj je tudi ta lesa padla. Po večletnem prizadevanju Žičkarjevem se je vendar sprejel v državni zbornici zakon, ki določa, da sme država dati tudi več podpore kakor znaša deželna podpora svota.

Spodnještajersko vinogradništvo je sedaj v najhujši dobi. Sedaj je v onem stanju, da ne ve, ali bo kmalu umrlo, ali pa si bo zopet pomagalo na noge. Za to pa je treba, da se sedaj priskoči našemu vinogradništvu na pomoč.

Ako bi kaka obrtna ali trgovska panoga bila v tako slabem položaju, kakor je naše vinogradništvo, mi ne dvomimo, da bi se ji vrgli za zdravilo milijoni in milijoni od države. Da ne govorimo neresnice, spominjamo le, koliko milijonov se je dalo za podporo parobrodnemu društvu Lloyd! Ako se morajo opustiti naši vinogradi, in opustiti se bodo morali, ako ne bo od nikoder zdatne pomoči, potem bode opustilo na tisoče in tisoče kmetijskih rok tudi delo na domači zemlji ter si poiskalo ugodnejšega podnebja.

Mi upoštevamo in hvalimo dosedanjo skrb naših poslancev za slovenske vinogradnike. Opozarjamo jih le, da še z njihovim dosedanjim delovanjem, žal, nevarnost ni odstranjena, ampak da bodo morali še naprej skrbeti za to važno panogo slovenskega gospodarskega življenja. Vinogradnik potrebuje pomoči in je prosil od Vas, pomagajte mu torej

kot varuhi ljudskega blagra, da se postavi vinogradništvo zopet na trdne noge.

Domača knjižnica.

I. Knjige družbe sv. Mohorja za leto 1902.

Najslavnejša pa tudi najiminennejša družba na Slovenskem je gotovo družba svetega Mohorja, ki vsako leto da svojim udom šest prelepih knjig pobožne, zabavne in podučne vsebine. Njene knjige so pač najprimernejše za vsako domačo knjižnico, zakaj one v vsakem oziru ustrezajo potrebam slovenskega naroda. Kdor je le nekaj let Mohorjan, pa že ima prav lepo domačo knjižnico. Zato bi je naj ne bilo slovenske hiše, ki bi ne imela Mohorjevih knjig. So župnije, kjer je družba Mohorjeva zelo razširjena, so pa še — žal — tudi mnoge župnije, v katerih je le malo Mohorjanov. In vendar niso nikjer tako po ceni knjige, kakor pri družbi Mohorjevi.

Povsod po Slovenskem sedaj poverjeniki pridno nabirajo ude za to leto. Čez mesec dnij bo nabiranje že sklenjeno. Lansko leto je število udov najbolj padlo v naši lavantinski škofiji, namreč za 2025 udov. Da se ta upadek popravi, treba napeti vse moči. Naprej, ne nazaj! to bodi vodilo naših poverjenikov, in marsikje se bo število udov pomnožilo. Saj pa knjige za l. 1902 tudi v polni meri zaslužijo, da na vse načine delujemo za njih razširjanje. Sledeče knjige dobimo od družbe jeseni;

1. Zgodbe sv. pisma, IX. zvezek. S tem zvezkom bo končan prvi del, namreč

Listek.

Iskrice.

Iz dnevnika † dr. Iv. Križaniča priobčil dr. Fr. K. (Konec.)

9. Spomin na rajno mater.

V zadnjem listu pred svojo smrtjo so mi moja mati pisali: »Rad moli, da te sveti Duh ne zapusti. Zdaj se bližajo za te najbolj nevarni časi (bil sem takrat v šesti latinski šoli). Usmili se svoje uboge duše, ki bo večno v peklu gorela, ako se spridiš.« — Zlati nauk — zlate mame!

10. Ples.

Nocojšno noč so v kazini — pod mojimi okni — preplesali. Solnce je že posijalo na božji svet, ko so zadnje plesalke mrtvih lic, kalnih oči, razdrapane odhajale, in ko so lahkoživni plesalci opijanjeni svoje težke glave spravljali na vozove. Plesalke so se glasno smejale; toda to ni bil mehki smeh vesele nedolžnosti, nego glas lesenih regetulj.

Doma se potem mladi gospodič vrže na posteljo. Njegovo spanje je nemirno, njegova domišljija polna golazni. Strast ga ne trpi v postelji, žene ga naprej med tovariše in tovarišice prejšnje noči. Tudi gospica težko glavo nemarno predeva semtertje, in ko se

proti poldnevu vzdigne iz perja, tava omamljena po hiši. Mati opazi, da je hčerka črna, in da ni pri oblačenju tako sramežljiva kakor sicer. Mati je zbog tega vznemirjena; vest jo pika in jej očita, zakaj je mladi cvet nesla na tako okužen zrak.

Najdalje spi gospodar, in ko se prebudi, mu beli skrb glavo, koliko je noč stala in kako bo moči temo pregnati iz mošnje. Skrbno se obleče, parkrat zarohni nad ženo, potem pa odhajajoč zaloputne vrata, da okna zažvenketajo. Zvečer se mu ne mudi domov; domači pa se nekoliko prej spravljajo k počitku, boje se očetovega prihoda.

To jutro tudi nikdo v hramu ni mislil na jutro molitev, razven pobožne dekcle, ki je bila že iz cerkve prišla, preden se je gospoda vračala iz plesišča. — Ples je res hudič izmislil!

«Ako hčerke hočejo plesati, naj vedo, da pošteni otroci nikdar ne plešejo, temuč le, zakaj na pravi, pošteni in sramežljivi deklini se takšna lahkomisljenost nikoli ne zapazi.» Sv. Ambrozij (l. 3. de virg.).

Sv. Bazilij: «Pri plesu izgubijo samic nedolžnost, zakonske pa zvestobo proti svojemu soprogu.» (Contr. Jul.). «Če se že plesalec po sili s telesom greha obrani, vendar se večinoma in skoro vselej njegova duša pohujša in omadežuje.»

Sv. Efreim: «Kjer soglasje godbe milo doni ter vse pleše in skače, ondi je za moške tema, za ženske poguba, za angele žalost, za pekel pa praznik in veselje.» (De lud. christ). «Nemogoče je, tukaj s hudimi duhovi plesati in tamkaj (v nebesih) z angeli se veseliti.»

Sv. Avgustin: «Boljše je ob nedeljah in praznikih orati kakor plesati, ker bi namreč z oranjem, čeravno je tudi smrten greh, Boga vendar manj žalili, kakor s plesom.» «Ples je kolobar, v čigar sredini je hudič, v okrožju pa njegovi angeli.»

Sv. Krizostom: «Bog nam ni dal nog, da bi skakali kakor bedaki, temuč da bi pošteno hodili kakor angeli.»

Sv. Francišek Saleški: «Ples je predigra nečistosti, želo nasladnosti in olajšanje razuzdanosti.»

Cicilijanski kralj Kliten je za svojo ljubo hčerko Agarijezijo iskal ženina. Najbolj všeč mu je bil Hipoklit, sin Tisandrov. Napravi tedaj ples. Hipoklit je strastno plesal, Kliten pa je djal: «Tisandrovič, ti si zakon zaplesal.» Kralj je namreč prav mislil, da Hipoklit, ki je v plesu tako izurjen, v drugih rečeh ne bo kaj prida.

Ptičar vabi ptice z žvižganjem, hudič nedolžne z godbo. — Kadar gre deklica na ples, nese nedolžnost na prodaj, kadar pleše,

 Današnji list ima „N a š D o m“ kot prilogo!

stara zaveza. To bo sedaj v resnici krasna knjiga, ko bodo vsi devet snopiči močno skupaj zvezani; gotovo bo najlepša v vsaki domači knjižnici. Srečnega se bo vsak štel jeseni, ako je bil skozi 9 let neprenehoma Mohorjan, ker bo imel skupaj celo staro zavezo. Kdor je to ali drugo leto opustil družbo, si pa lahko naroči še sedaj snopiče, ki mu manjkajo; vsak stane 1 krono. Ta prekrasna knjiga, ki hrani sploh najlepše zgodbe, kar jih svet pozna, naj bi pač bila last vsake krščanske slovenske hiše. Ako sicer zelo pobožni Buri, ki pa so žal krivoverci, vsak dan prebirajo sv. pismo, koliko bolj naj bi radi pogosto prebirali krščanski Slovenci »Zgodbe sv. pisma!« Kjer pa te knjige ni pri hiši, je seveda ni mogoče vzeti v roke. Tako lepo sestavljenih, s tako krasnimi slikami olepšanih »Zgodb sv. pisma« za ljudstvo po tako nizki ceni se niti nimajo naši sosedje, Nemci!

2. **Slava Gospodu!** je druga pobožna knjiga za l. 1902. To bo molitvenik z velikimi črkami, kateri bo izvrstno služil ljudem, ki imajo že slab pogled, posebno starejšim. S tem molitvenikom bo družba zelo ustregla mnogim ljudem. Kdor pa ima še dober pogled, naj se knjige ne straši. Z leti mu bodo kaj lahko opešale tudi oči in potem bo lahko rabil ta molitvenik. Do tistega časa pa ga naj lepo shrani v domači knjižnici. Če kupiš molitvenik v knjigarni in hočeš imeti kaj poštenega, še ti en goldinar ni dovolj, Mohorjeva družba pa ti da poleg molitvenika še 5 drugih knjig. Kdo bi se torej še obotavljal postati Mohorjan?!

Nadalje nam da družba jeseni dve izključno zabavni knjigi in sicer je

3. **Zimski večeri.** To knjigo je spisal naš slavni pisatelj, Jožef Stritar, ki nam je že poprej po družbi podal dve lepi zabavni knjigi: »Pod lipo« in »Jagode«. Ta knjiga bo tako raznovrstne zabavne vsebine, da jo bo gotovo vsak prebiral z največjim veseljem, posebno še naša odrasla mladina, kateri je posebno namenjena.

4. **Veliki trgovec.** To bo pa cela knjiga ena povest. Daljše povesti imate najrajši in jeseni vam družba poda tako. Dve knjigi bosta torej izključno služili zabavi in razveseljevanju. In kjer so dobre zabavne knjige pri hiši, tam so dostikrat najdaljši zimski večeri prekratki. Ženske predejo, moški koščice luščijo, eden izmed domačih pa pridnim delavcem bere krasno povest iz Mohorjevih knjig, o kako je to lepo in prijetno! Kjer pa Mohorjevih knjig ni pri hiši, tam je po zimi grozno dolgočasno, posebno če je velik sneg in zima huda.

jo prodaja, kadar pa izpleše, jo nese pokapat. Drugod prirojena sramežljivost devico varuje, pri plesu jo oglušti godba. — Feničani so bobnali in godli, kadar so Molohu otroke darovali, da niso slišali njih joka. Zato godejo na plesu, da mladina grizenja vesti ne sliši.

Godba in ples sta na hasek krčmarjem, pa velika žetev hudičeva; tam on nastavlja zanjke devicam, da se plešaje v nje vlovijo, ki bi drugače njegovim mrezam na večno ušle.

11. Greh.

Odpustljiv greh je, kakor če človek nekoliko zboli. Ni mu treba zdravnika, pomaga si sam. Če človeka nekoliko glava boli, se prespi ali pa sposti, in poravna se bolenje. Če pa človek nevarno zboli, je potreba zdravnika in zdravila — zakramenta sv. pokore.

Katekizem pravi, da grešnik ni samo dolžen spovedati se smrtnega greha, katerega je pri spovedi nalašč zamolčal, ampak mora ponoviti vse spovedi, pri katerih je zamolčal veliki greh. To se da nazorno tako-le dopovedati: Ako deklica veže in se jej z igle spelja ena zanjka in učiteljica to zapazi, potem deklica ne popravi pogreška s tem, da bi luknjico sešila, ampak razvezati mora vse ročno delo do tiste zanjke, ki jej je ušla, in odondot vnovič vezati, potem je delo pravilno izvršeno. Tako je z zamolčanim grehom.

Večina našega ljudstva se peča s poljedelstvom. Kakor v vseh strokah človeškega znanja, tako se tudi pri poljedelstvu opaža vsepovsod velik napredek. Kmetu je treba spoznavati in se učiti najboljše načine obdelovanja zemlje, pa mu treba poznati tudi najboljše semena in najboljše poljske rastline, da bo mogel shajati. O vsem tem ga bode učilo

5. **Poljedelstvo**, ki ga kot peto knjigo poda družba svojim udom. Dva snopiča prvega dela je družba že izdala, jeseni pa izda drugi del te za naše kmetovalce prekoristne knjige. Ta knjiga bo izključno podučne vsebine. Vsi skrbni slovenski gospodarji se posebno vesele temeljito pisanih gospodarskih knjig naše družbe, gotovo bodo tudi »Poljedelstva II. del« z veseljem vsprejeli, z zanimanjem prebrali in se po navodilih tudi ravnali.

Obilo zabavne in podučne tvarine nam prinese zopet

6. **Koledar družbe sv. Mohorja** za l. 1903, ki ga dobe udje kot šesto knjigo. Koledar mora imeti vsaka slovenska hiša. Za naše zavedno ljudstvo pa je res najboljši in najprimernejši družbin koledar. Jako elegantno je opravljen, da ne krasi samo kmečko, ampak tudi gosposko mizo, vsebina je pa tako raznolična, da ga človek vsikdar rad vzame v roke. Koledar vsikdar najprej pregledam in prečitam, k njemu se še največkrat povrnem. Kolikokrat sem že prebiral in pregledoval imenik udov, posebno še onih, ki so raztreseni po svetu, in z menoj še gotovo marsikdo drug! Ta imenik je v resnici najlepši dokaz velike nadarjenosti in visoke izobraženosti našega ljudstva. Narod, ki pravo omiko tako ljubi in se zanjo poteguje, kot naš mili slovenski narod, se še nima bati pogina.

To je knjižni dar, ki ga prejmejo Mohorjani jeseni. Kako prikladen za vsako domačo knjižnico!

Zopet se obračam do vas, slovenski mladeniči, slovenska dekleta. Lepo vas prosim, skrbite vi po vseh krajih naše lepe domovine, da čim več novih udov pristopi to leto k družbi. Poverjeniki, vaši dušni pastirji, ne zmorejo vsega. Kako veseli bodo vaše podpore, vaše pomoči! Mladič in dekleta vsake župnije, dogovorite in razdelite si delo po občinah. Iz imenika razvidite, kdo še ni Mohorjan. Vi, ako ste goreči, lahko vse dosežete. Na delo torej! Časa je le en mesec, pa v tem kratkem času se lahko jako veliko stori za družbin napredek in s tem za splošni

Srce grešnikovo je kakor kos mrhovine, za katerega se črvi poganjajo.

Hudič grešnika čestokrat prijazno zabavlja do zadnjega trenutka, kažoč mu lepoto sveta, kakor včasih tudi ljudje kakega zločinca tako dolgo z lepo besedo zadržujejo, da pride birič po njega in ga prime. Sedaj se sicer brani in vpije, toda s tem se ne reši. »Smrt grešnika je jako huda.«

V časniku »Amerikanski Slovenec« berem, da so v Moholu na Ogorskem našemljeni roparji prišli v neko hišo in so prijeli gospodinjo, ker ni hotela povedati, kje hranijo denar. Pekli so jo z gorečo gobo, dokler ni povedala, kje je denar. Roparji so potem pokrali denar in odšli. Marsikaterega pa peče vest več let — celo življenje ter ga opominja, naj razodene svoj greh. Bridko je pokazati tatu zaklad, a dolg utajiti usmiljenemu Samarijanu, ki bi ga rad poravnal, je neumno.

Res je to otročje, če se smrti bojimo, ne bojimo se pa greha. Otročaji se namreč bojé šeme, ognja se pa ne boje, ampak nepremišljeno grabijo po luči in segajo v ogenj; pred slepo šemo se tresemo, greha pa se ne bojimo, ki je resnično in grozno zlo in ki kakor ogenj peče našo vest.

Greh zatekne vir vsakega pravega veselja in odpre vrelec vročih, bridkih solz.

dušni in telesni blagor slovenskega ljudstva. Bog blagoslovi vaš trud in vaše delo!

Ciriljev.

Politični ogled.

Sestanek državnega zbora. Predsedstvo poslanske zbornice je pričelo včeraj z razpošiljanjem povabil za prihodnjo sejo, ki bo, kot smo že omenili, v torek dne 4. februarja. Na dnevnem redu te prve seje je predvsem načrt zakona o vojaških novincih, kateri zakon mora biti uveljavljen koncem februarja. Kot druga točka so na dnevnem redu bosanske železnice in potem znana predloga o inženerskem naslovu. S proračunom se bo pečala poslanska zbornica še le v drugi polovici februarja in ga završila v nekaterih tednih po Veliki noči, vendar še toliko zgodaj, da bodo imeli deželni zbori dovolj prilike za daljše zborovanje, tembolj, ker odpade poletsko zasedanje drž. zbora.

Poslanec Robič je v proračunskem odseku narisal v svitlih barvah sodnijske razmere na Spodnjem Štajerskem. Naši slovenski sodniki morajo na Kranjsko, na Spodnje Štajersko pa nam pošiljajo nemške sodnike. Pri imenovanju se ne ozira na skušnje, starost in zmožnost, ampak pri imenovanju je merodajno, koga hoče imeti za dotično službo vladajoča (nemskonacionalna) stranka. Vsled tega pridejo v naše sodnije ljudje, ki ne razumejo ljudstva. V Ljutomeru se je zgodilo, da stranka ni razumela sodnika, sodnik pa stranke ne. Pri nekaterih sodnijah se bojijo iti ljudje brez advokata pred sodnijo. S tem se ljudstvu samo podražuje sodnijska pomoč, ako jo potrebujejo. Seveda, tako je rekel pikro gospod poslanec, tukaj se ja gre samo za kmetško prebivalstvo, in na to se ni treba ozirati, le nekaterim nemškimi kričačem se mora ugoditi. — To so bile enkrat res odkrite besede, na katere so Slovenci že čakali leta in leta. Govor g. Robiča je vzbudil povsod največjo pozornost in njegov utis na navzoče poslance sta hotela izbrisati pravosodni minister in Hoffmann-Wellenhof, a trudila sta se zastonj.

Šolske razmere na Štajerskem. Poslanec Robič, kateri zastopa letos prav vrlo zahteve štajerskih Slovencev v proračunskem odseku, oglašil se je tudi pri šolskih stvareh k besedi. Rekel je, da naše deželno nadzorništvo, ki je v rokah jedne edine osebe (sedaj slavni Linhart), ni vredno piškavega oreha. Nemogoče je, da bi mogel eden nadzornik nadzorovati 900 šol in 2500

«Kdor eno zapoved prelomi, stori se krivega vseh» (Jak. 2, 10). Vez ljubezni ne drži več, če jo le na enem kraju prerežemo.

«Moje oči točijo potoke vodá, ker niso izpolnjevale tvoje postave» (ps. 118, 136). Oči so gledale po prepovedanem sadu ter ga pozelele in se tako pregrešile. Zdaj se pokorijo, grešna duša se more le v potoku solz oprati, in samo rosa oči jo zopet oživi.

12. Božja previdnost.

Pri luči sv. vere vidi človek v vseh rečeh in dogodkih sled božje previdnosti. V dokaz naj tukaj zapišem dva slučaja iz svojega življenja. «Božja dela (namreč) razodevati in hvaliti, je častna služba (Tob. 12, 7).

Bilo je začetkom l. 1885. Zavoljo pomanjkanja duhovnikov šolske sestre, ki v koloniji južne železnice v Mariboru oskrbujejo otroški vrtec, že dalj časa niso imele doma sv. maše. Prav sv. maša pa je za pobožne redovnice največja tolažba za ves trudapolni dan. Zanimarjene, umazane in poredne otroke čediti in vzgajati, namreč ni malo delo in redovnici je treba včasih res angelske potrpežljivosti, da se jej srce ne vznemiri. Jaz bi menda sestram to uslugo bil storil in maševal v koloniji, če bi me bile prišle prosit. Prositi pa me menda niso upale, ker sem ravno tiste dni postal stolni kanonik. Že nekaj časa me je notranji glas opominjal,

učiteljev. Na Štajerskem se je zvišala sicer učiteljem plača, a v kljub temu še pomanjkuje učiteljskih moči. Mnogo jih odganja tudi, ker jih višji vedno nadlegujejo z nepotrebni ukazi, navodi in nadzorništvu!

Avstrijski prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand se bo dne 6. febr. odpeljal na Rusko, da se zahvali ruskemu carju za imenovanje generalom ruske konjice, s katerim ga je pred kratkim počastil. Vse pa misli, da se to potovanje ne bo izvršilo samo v zahvalo, ampak ker se ima avstrijski prestolonaslednik z ruskim carjem pogovoriti jako važnih stvari tudi o politiki. — Zveza med Nemčijo in Avstrijo, za katero avstrijski Slovani itak niso nikdar posebno goreli, se je zadnji čas zaradi neumnosti nemškega kancelarja Bülowa precej ohladila. Ne bilo bi torej nič čudnega, ako bi se naš prestolonaslednik ogledal v Rusiji po novem zavezniku. Nadalje bo treba tudi enkrat že Bosno in Hercegovino spraviti popolnoma pod peroti avstrijskega orla, dozdej še sta namreč ti dve deželi od Avstrijcev samo zasedeni. Tudi o tej reči je treba z ruskim carjem prej spregovoriti besedo, kajti Rus ima na jugu veliko moč. Z velikimi upi bodo spremljali avstrijski narodi potovanje svojega prestolonaslednika v Rusijo.

Pruska surovost. V pruskem dežel. zboru je v razpravi o Poljaki izjavil grof Bülow mej drugim tudi sledeče: »V zasebnem življenju sme vsak Poljak govoriti, kakor mu je zrasel kljun.« Le prehitro se je pa pokazalo, da se Poljaki niti v zasebnem življenju ne smejo posluževati poljščine. List »Germania« objavlja namreč uradni odlok, s katerim je bil poljski učitelj Jerkevicz samo radi tega odpuščen iz službe, ker je v zasebnem življenju občeval z ljudmi v poljskem jeziku. Govoril je poljski celo (!) s takimi osebami, ki so sicer vešče nemščine. Mož je bil torej za vselej odpuščen iz službe samo radi tega, ker je govoril tako, kakor mu je zrasel — kljun. In tako postopanje je odobrila Bülowa vlada!

Vojska v Južni Afriki. Londonske »Daily News« priobčujajo neko brzojavko iz Haaga, v kateri se pojasnjuje za Angleže nič kaj ugodni najnovejši položaj v Južni Afriki. Burska moč se posebno v kapski koloniji množi z vsakim dnem, vstaja se vedno bolj razširja. V to je pomogla posebno krutost Angležev, ko so usmrtili vodje Lotterja in Scheepersa. Prebivalci kapske kolonije, ki so bili doslej, kakor so rekli Angleži, popolno lojalni, se v velikem številu pridružujejo Burrom, katerih položaj je sedaj mnogo ugodnejši,

kot v katerikoli dobi sedanje vojske. V času od septembra do novembra so doživeli Angleži dvanajst porazov, katerih pa lord Kitchener v svojih brzojavkah niti ne omenja. Burski vodje so iznova navdušeni za svojo stvar in pripravljajo neki že načrte za upravo neodvisne Južne Afrike. Za mir med Angleži in Buri se ogreva med drugimi tudi Kitchener sam, vsaj tako javljajo iz Bruslja. Pravijo namreč, da je že v oktobru l. l. povabil k sebi generala Botho ter ga nagovarjal, naj sklene premirje. Ker pa med pogoji, ki jih je navajal Kitchener, ni bilo popolne neodvisnosti Transvala, je Botha kajpada ponudbo odbil. Kitchener se je zbok tega tako ujezil, da je dal požgati veliko število burskih farem. — Kitchener hrepeni po miru brzkone radi tega, ker ve, da bi se na ta način najlažje izognil vsem neprilikam, ki mu jih lahko še provzročijo burski voditelji. To je pa tem lažje mogoče, ker se je znatno poslabšal položaj v kapski koloniji in ker proti Angležem nevarnost tudi v osrednji Aziji.

Dopisi.

Od Sv. Urbana nad Ptujem. (Mladini v pouk.) Sprejmite, gospod urednik, zopet po dolgem času, tudi od nas par vrstic v svoj cenjeni list. Med tem ko se povsod narod probuja, je začel tudi tukaj, akoravno še nimamo nobenega društva, veti posebno med mladeniči drugi duh. Začeli so se mnogi zavedati, da jih je rodila slovenska mati, da so sinovi mogočnega slovanskega rodu. Kakor povsod si tudi tukaj »ptujski nemčurški list« veliko prizadeva, da bi odvrnil ljudstvo od vsega, kar je krščansko-slovenskega duha. Vendar hvala Bogu, veliko se jih je že prepričalo kak »zviti lisjak« je »Štajerc«.

Dragi slovenski mladeniči in dekleta, ki še niste spoznali tega »lisjaka«, ali še hočete znabiti dalje ostati pod »Štajerčev« zastavo, katere geslo je: »zatreti med priprostim ljudstvom vse, kar je krščansko-slovenskega duha?« Ali si boste znabiti pustili izdreti one svete svetinje, katere vam je mati že v nežni mladosti vcepila v vaše srce, namreč da smo udi katoliške cerkve in sinovi slovanskega rodu? Poglejmo v zgodovino! Res, mali narod smo, a vendar lahko naštejemo celo vrsto slavnih mož, ki se niso med svetom sramovali spoznati, da so slovenske matere sinovi. Ali naj tedaj mi zavoljo teh par nemčurjev zatajimo svojo vero, svoj rod? Nikakor ne! Spoznajmo pač vsi, in v vseh naj se zbudi ponos, da nas je slovenska mati rodila, in v krščanskej veri izgojila, in ako vsi to spo-

znamo, se ne bomo dali več zapeljovati z listom, katerega podpirajo naši najhujši narodni sovražniki, kateri nas le tedaj spoznajo in le tedaj se njim ljubi v našem jeziku govoriti, kadar njim denar prinesemo. Prebirajmo torej le dobre v krščanskem duhu pisane časopise in knjige. Naročujmo si z veseljem vsi, posebno mladina, »Naš Dom«, kateri je itak najbolj za mladost pisan, in nam prinaša toliko podučljivega in kratkočasnega berila. Dvignimo se toraj, dragi rojaki, in delujmo za blagor domovine in milega nam naroda slovanskega, da bo tudi pri nas se kmalu ustanovilo čez vse potrebno bralno društvo, kjer bomo skupno delovali pod slovensko trobojnico z napisom: Vse za vero, dom, cesarja. Ne kličimo pač samo na tihem, »domovina, domovina«. Prazno tugovanje in govorjenje narodu nič ne pomagata, ampak le možko srce in dejanje. Vsak mora trdno voljo imeti, z onim narodnjakom, ki je rekel: če se svet pogrezne, vendar še v razvalinah ostane mož neustrašen, dosleden s svojim prvim namenom in načelom. Toraj na delo! Bog z nami in sreča junaska!

Več urbanskih fantov.

Iz sevniške okolice. (Nenavadne prikazni.) Dne 23. pros. t. l. videl je neki posestnik v Zajči gori strupenega modrasa, ki se je na toplem solncu ogreval. Ravno tiste dni našel je nekdo drugi v hosti divje gobe rasti. Toplo, zares toplo vreme smo imeli, zatorej je pa priplavala ta »giftna krota«, pa ne vem, če po Savi ali po Sevnici, v Šmarje k tovarniškim delavcem. Pri enem teh sem jo zapazil, ko je glavo iz žepa kazala. Bojim se, gospod urednik, da se jih še več skriva za tistimi drvami, koje ima g. tovarnar zložene za napravo kopit. No! pa saj ne bo nič novega, ker tam se že većinoma šopiri »Rudeči prapor«, pa naj še imajo »giftno kroto«, da se bodo popolnoma ločili od okoličanov. V okolici, kolikor mi je znano, ne najdemo tega nebidigatreba, samo v Sevnici se tu in tam zagleda pri Kruleju, pa menda le posiloma? Pri bralnem društvu je pa vendar le nimajo te ptujske tice brez perja. Da bi le tjakaj ne prikobacala. Dobili smo dne 25. pros. nekoliko snega, mogoče, da se bo skrila pod snegom, ali pa da bo štrbunknila v Sevnico, in da jo potem skupno s Savo ponesejo doli v Brežice, kjer pravijo, da ima že več sorodnic. Bog daj!

Posavski.

Sv. Ana na Krembergu. (Odgovor) dopisniku »Štajerca« št. 2. t. l. Ptič se spozna po perju, dopisun »Štajerčev« pod »Sv. Ana na Krihenbergu« pa se je izdal po svoji pisavi.

naj se grem sestram sam ponujat. Slednjič sem to tudi storil. Sanjalo se mi je namreč, da je v mojo sobo stopila redovnica z grdo umazanim otrokom na rokah. Gabilo se mi je do otroka in torej hočem sestro odsloviti. Ta pa prime križ svojega rožnega venca in se ž njim na čelu pokriža. Takoj se pokaže na njenem čelu krvav znoj, ki curklja na otroka v njenem naročju. V tistem hipu pa postane otrok lep in zal, da sem z obema rokama segal po njem. Zdaj pa mi mine redovnica z otrokom vred izpred oči. Sanje sem si tako-le tolmačil: redovnice zastavljajo kri in življenje s krščansko vzgojo otrok; vdeležim se torej njihovih zaslug, če se jim grem ponujat za maševanje. — Sestre me veselo sprejmejo. Prednica pravi: Dobro smo molile k sv. Antonu Padovanskemu; poslal nam je mašnika, za katerega smo Boga nujno prosile.

Bile so velike počitnice l. 1886. V soboto pred nedeljo po Veliki gospojnici sem se vrnil od svojega ljubega očeta — Bog jim daj nebesa! — nazaj v Maribor. Znano mi je bilo, da usmiljene sestre v bolnišnici zlasti o počitnicah prav težko dobijo duhovnika, ki bi jim v nedeljo služil sv. mašo. Blage dušice torej večkrat celo po nedeljah pogrešajo sv. mašo. Dober angel mi je tisto večer vedno šepetal na uho: pojdi v bolnišnico

pozvedovat, imajo li milosrdnice že mašnika za jutri ali ne. Pot v bolnišnico se mi pa vnoža. Rajši torej vzamem vizitnico, napišem na njo par besed in jo po postreščeku odpošljem sestri prednici. Pogodil sem jo, a sestram ugodil. Drugo jutro, ko sedim pri zajutruku, me pride sestra predstojnica pozdravljat; precej sem bral iz njenega lica, da mi ima nekaj veselega povedati. »Včeraj smo — je rekla — po vsem mestu iskale duhovnika, toda brez uspeha. Grem torej žalostna in nevoljna v kapelico in ondi tako-le pomolim: Ljubi Jezus, premili ženin naš, nimaš torej nobenega duhovnika za svoje neveste? V tem trenutku pristopi sestra P. k meni in mi izroči vašo vizitnico.«

13. Nekaj za dekleta.

Ponekod pravijo Slovenci dekletu »puža«. Deklica pač bodi podobna polžu v tem, da rada ostane doma v svoji hišici; naj ga pa ne mara posnemati v tem, da bi vse, kar premore, obesila na svoj hrbet.

14. Božja ljubezen.

«Njegova levica mi je pod glavo, in njegova desnica me objema.» (Vis. pesem 2, 6.) Zdaj mi je ta beseda sv. Duha prav jasna. Mati porine svojo levico pod glavo otroka, ležečega v zibeli, potem ga z desnico objame, ga vzame v svoje naročje in pritiska na

svoje srce. Ljubi Bog tukaj primerja svojo ljubezen do človeka vroči ljubezni matere do njenega otroka. Toda božja ljubezen do nas je še neizrekljivo močnejša in blažja. Porok temu je preroška beseda: »Ali more žena pozabiti svoje dete, da bi se ne usmilila otroka svojega telesa? In ako bi ga ona pozabila, vendar jaz ne pozabim tebe (Iz. 49, 15).«

15. V slovo.

(Odlomek iz oporoke.)

Slednjič prosim vse svoje predstojnike, duhovnike, prijatelje in vse, s katerimi sem kedaj prišel v dotiko, zavoljo ljubezni Jezusove odpuščenja, ako sem jih žalil, kakor tudi jaz vsem iz srca odpuščam. Prosim tudi nujno, da se me spominjate v svojih molitvah, in vi, duhovni moji bratje, in zlasti še tisti, ki ste bili moji učenci, da se me spominjate pred oltarjem.

Jezus, Marija in sv. Jožef in sv. Janez krstitelj, pridite mi zadnjo uro na pomoč! Sv. angel moj, takrat mi na strani stoj!

Smešničar.

»Priatelj, kaj meniš, kateri greh je največji v dvajsetem stoletju?« — »Ne vem.« — »Ta, če verjameš »Štajerca«, da ga bere dvestotisoč ljudi.«